

Karkkilan kaupunki

Talouden tasapainotusohjelman
ennakkovaikutukset kuntalaisiin,
henkilöstöön ja organisointiin,
ympäristöön sekä talouteen (EVA)

Työpajan yhteenveto

Työpajan tarkoitus, tavoite ja osallistujat

Tarkoitus ja tavoite

- Työpajassa tehtiin talouden tasapainotusohjelman ennakko vaikutusten arviointia (EVA).
- Tavoitteena oli tuottaa päätöksenteon tueksi tietoa tasapainotusohjelman mahdollisista vaikutuksista **kuntalaisiin, henkilöstöön ja organisaatioon, ympäristöön sekä talouteen.**
- Tarkastelussa oli ohjelma kokonaisuutena, ei yksittäisiä toimenpiteitä; **työpajassa ei tehty päätöksiä.**
- Lähtökohtana myös oli, että osallistujat olivat ennakkoon tutustuneet talouden tasapainotusohjelmaan
- Työpaja toteutettiin Teamsilla 29.9.2026 klo 17-19.

Osallistujat: luottamushenkilöitä ja kaupungin viranhaltijoita.

- Osallistujien tehtävänä oli tuoda näkemyksiään sekä myönteisistä että kielteisistä vaikutuksista, joita talouden tasapainottamisella voi olla.
- Arviointi tehtiin neljästä näkökulmasta Kuntaliiton suosituksen mukaisesti.
- Viranhaltijat vastasivat myös keskustelussa esiin nousseisiin faktakysymyksiin.
- Näkemykset kirjattiin tähän aineistoon päätöksenteon taustamateriaaliksi.

Työpajan alussa käytiin läpi nämä asiat:

Nyt ei päätetä- nyt arvioidaan

- Jokainen näkökulma on arvokas.
 - Tavoitteena on yhdessä tunnistaa, millaisia vaikutuksia vaihtoehtojilla voi olla eri kohderyhmille ja kunnan toimintaan kokonaisuutena.
 - Emme vielä ota kantaa siihen, mikä vaihtoehto on paras, vaan varmistamme, että päätöksenteon kannalta olennaiset vaikutukset tulevat näkyviksi.
- Tarkastelemme vaikutuksia kokonaisuuden näkökulmasta emmekä yksittäisten yksityiskohtien tai toteutustapojen kautta.
 - Keskitymme arvioimaan mahdollisia vaikutuksia eri näkökulmista ja eri vaikutuskohteisiin, kuten kuntalaisiin, henkilöstöön ja organisaatioon, ympäristöön ja talouteen.
 - Tavoitteena ei ole ottaa kantaa ratkaisun puolesta tai vastaan, vaan tunnistaa ja arvioida sen mahdollisia vaikutuksia mahdollisimman monipuolisesti.
 - Tässä vaiheessa emme tee päätöksiä tai valintoja, vaan tuotamme päätöksenteon tueksi tietoa vaikutuksista.
 - On hyvä tarkastella sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia sekä niiden mahdollisia lyhyen ja pidemmän aikavälin seurauksia.

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin

Näkökulma	Lapset ja nuoret	Työikäiset	Ikääntyneet
Hyvinvointi ja terveys	Miten talouden tasapainotusohjelma vaikuttaa lapseen ja nuoriin, työikäisiin sekä ikääntyneisiin. Seuraavissa dioissa 5-10 tarkastellaan ikäryhmittäin millaisia vaikutuksia laaditulla talouden tasapainotusohjelmalla on dian vasemmassa laidassa esitettyihin asioihin.		
Liikkuminen ja liikuntamahdollisuudet			
Yhdenvertaisuus kuntalaisryhmien välillä			
Osallisuus, yhteisöllisyys ja vaikuttamismahdollisuudet			
Turvallisuus			
Työllisyys ja toimeentulo			
Palveluiden saatavuus, saavutettavuus ja esteettömyys			

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin: Lapset^{CG} ja nuoret 1/2

Näkökulma	Lapset ja nuoret
Hyvinvointi ja terveys	- Nuorten työpajan sulkeminen vaikuttaa heikentävästi, myös etsivän nuorisotyön lakkauttaminen - Siivouksen vähentäminen on hyvinvointi- ja terveysriski - Lämpötilan laskeminen vaikuttaa heikentävästi - Nyhkälän koulun ruokailuaikojen, melun ja rauhallisten tilojen riittävyys on huomioitava - Ryhmäkokojen kasvu heikentää yksilöllisen ja erityisen tuen mahdollisuuksia - Koulunkäynnin ohjaajia paremmin saatavilla silloin kun koulu yhdessä paikassa - Lapsille olisi hyvä, jos muutos tapahtuisi kerralla - Yhdessä koulussa kaikki tukipalvelut saatavilla
Liikkuminen ja liikuntamahdollisuudet	- Harrastuspalveluiden supistaminen heikentää erityisesti niiden mahdollisuuksia jotka tarvitsevat enemmän tukea - Liikuntapaikkojen kunnossapidon vähentäminen vaikuttaa liikkumista vähentäen, myös yksityistieavustukset - Pienikin maksu voi estää vähävaraisten osallistumisen ja siirtyä pienten seurojen kautta käyttäjien maksettavaksi - Harrastuspalvelujen supistaminen koskee myös niitä lapsia ja nuoria, jotka eivät halua tavoitteellista harrastusta - Erityistä tukea tarvitseville on säilytettävä matalan kynnyksen liikuntavaihtoehtoja - Uusi koulumatkatarkastelu voi vaikuttaa mahdollisesti positiivisesti liikkumiseen
Yhdenvertaisuus kuntalaisryhmien välillä	- Jos iltapäiväkerhot maksullisiksi; asettaako hinta eriarvoiseen asemaan - Leikkipuistojen osalta keskitytään muutamaan, joita pidetään paremmassa kunnossa - Yhteen toimipisteeseen siirtyminen yhdenvertaista (koulu), tämä pedagogisesti paras ratkaisu. Myös opetushenkilökuntaa paremmin paikalla - Jos kaikki yhdessä koulussa, kaikki perheen lapset samaan kouluun

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin: LAPSET JA NUORET (2/2)

Näkökulma	Lapset ja nuoret
Osallisuus, yhteisöllisyys ja vaikuttamismahdollisuudet	- Harrastuspalveluiden supistukset - Kielenopetuksen ja Erasmus-toiminnan supistaminen heikentää myös jatko-opintovalmiuksia
Turvallisuus	- Etsivän nuorisotyön lakkauttaminen vaikuttaa heikentävästi - Muutokset ikäviä - Huoli pidemmistä koulumatkoista erityisesti nuorimpien koululaisten kohdalla
Työllisyys ja toimeentulo	- Jos nuorten työpaja seinättömäksi ja keskittyy enemmän koulutuspolkuihin, työllistymiseen yms, tämä voi auttaa paremmin nuoria - Joukkoliikenteeseen vaikuttavat kohdat heikentävästi - Erasmus-toiminnan lopettaminen voi heikentää pitkän aikavälin työllistymismahdollisuuksia
Palveluiden saatavuus, saavutettavuus ja esteettömyys	- Nyhkälässä erityisille sopivia tiloja - Palvelujen tasapainottamisohjelma ohjaa tekemään yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja vahvistamaan yhteisiä tavoitteita - Koulumatkat pitenee

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin, CG. työikäiset (1/2)

Näkökulma	Työikäiset
Hyvinvointi ja terveys	- Monella supistuksella vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen - Kaiku-kortista luopuminen vaikuttaa heikentävästi
Liikkuminen ja liikuntamahdollisuudet	- Maksullisuus saattaa rajoittaa osallistumista - Lasten koulukuljettaminen vie paljon aikaa, lasten koulumatkan pidentäminen vaikuttaa myös vanhempiin - Kun seurataan käyttäjämääriä, voidaan satsata ja keskittyä niihin, joissa suurin käyttöaste - Pidemmät koulumatkat voivat lisätä lasten arkiliikkumista ja tukea oppimistuloksia ja terveydentilaa; tämä ei kuitenkaan tarkoita automaattisesti viiden kilometrin kävelyvaatimusta
Yhdenvertaisuus kuntalaisryhmien välillä	- Kirjastopalvelujen supistaminen vaikuttaa heikentävästi, kuten myös monet muut supistukset vaikuttavat yhdenvertaisuuteen - Kiinteistöjen lämmittäminen yhdenvertaisuusasia
Osallisuus, yhteisöllisyys ja vaikuttamismahdollisuudet	- Valtuuston koon pieneneminen voi vaikuttaa osallisuuteen heikentävästi - Kansankulma hyödyllinen osallisuudelle. Jos se lopetetaan, tarvitaan tilalle vastaava tila - Vammais- ja vanhusneuvostojen yhdistäminen voi olla riski osallisuuden toteutumiseen - Palvelujen vähentämisellä (esim. lukio) voi olla epäsuora vaikutus - Koulutuksen alasajo voi vaikuttaa vanhempien arvioon siitä, kannustavatko he lapsiaan opiskelemaan Karkkilassa vai muualla

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin,^{FCG.} työikäiset (2/2)

Näkökulma	Työikäiset
Turvallisuus	- Vaikka kunnossapitoa supistetaan, pitää varmistaa turvallisuus. Tässä yhteistyö yhdistysten kanssa kannatettavaa.
Työllisyys ja toimeentulo	- Maksujen korotukset voi vaikuttaa kotitalouksien eriarvoisuuteen - Joukkoliikenteen vähentäminen vaikuttaa työmatkoihin
Palveluiden saatavuus, saavutettavuus ja esteettömyys	- Pitkä matka voi vaikuttaa työväenopistoon osallistumiseen - Tasapainotusohjelma tuonut esiin todellista palvelujen käyttöä. Tämä hyvä asia - Kun koulu yhdessä paikassa, huoltajille tämä hyvä asia mm. kuljetusten järjestämisen kannalta - Esimerkiksi Forssan linjalla keskimäärin 1,7 käyttäjää ja kustannus yli 3 100 €/kk; käyttäjämäärätieto mahdollistaa resurssien kohdentamisen - Palvelujen karsiminen ei saa vaarantaa turvallisuutta eikä perustarpeita

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin, ^{FCG.} ikäntyneet 1/2

Näkökulma	Ikäntyneet
Hyvinvointi ja terveys	- Kaiku-kortin lakkaaminen vaikuttaa heikentävästi - Ikäntyneille kirjasto hyvin tärkeä hyvinvointitekijä - Kirjasto on tärkeä digituen ja tiedonsaannin tarjoaja ikäntyneille
Liikkuminen ja liikuntamahdollisuudet	- Erilaisten hankkeiden vähentäminen vaikuttaa heikentävästi - Harrastuspalvelut täytyy olla jatkossakin saavutettavissa - Hööki-kyydin rajaaminen koulujen toiminta-ajalle vaikuttaa heikentävästi - Pitkät koulumatkat voivat myös vaikuttaa isovanhempien osallistumiseen lasten hoitoon
Yhdenvertaisuus kuntalaisryhmien välillä	- Tuloveron korottamiseen nähden Kiinteistöveron nostaminen voi tuoda epätasa-arvoa
Osallisuus, yhteisöllisyys ja vaikuttamis- mahdollisuudet	- Kansankulman lakkaaminen heikentää saavutettavuutta ja osallisuutta - Vammais- ja vanhusneuvostojen yhdistäminen voi heikentää - Hööki-kyydin muutokset vaikuttaa myös tähän - Kirjasto vaikuttaa myös osallisuuteen - Selvitetään yhdistysten mahdollisuudet järjestää palveluita - Yhteisöllisyyttä lisäävien palvelujen vähentäminen lisää myös yksinäisyyttä - Siirryttäessä yhä vahvempaan digitalisaatioon, tätä vaikutusta pitää erityisen tarkasti seurata - Vammais- ja vanhusneuvostot tulisi pitää erillään, koska niiden kohderyhmät eivät ole samat - Kansankulma on keskeinen, esteetön ja yhdistyksille maksuton tila; korvaavia tiloja on selvitettävä

Tasapainotusohjelman vaikutukset kuntalaisiin, ^{FCG.} ikäntyneet 2/2

Näkökulma	Ikäntyneet
Turvallisuus	- Aurausten kilpailutus, myös ateriapalvelujen kilpailutus vaikuttaa heikentävästi turvallisuuteen
Työllisyys ja toimeentulo	- Hintojen nosto voi vaikuttaa työväenopiston palvelujen käyttöön - Työväenopistossa myös useita ikäntyneitä opettajia → voi vaikuttaa heidän toimeentuloon
Palveluiden saatavuus, saavutettavuus ja esteettömyys	- Harrastuspalvelut täytyy olla jatkossakin saavutettavissa - Vanhusten palveluasuntojen parempi vuokra-aste vaikuttaa positiivisesti - Kirjasto mahdollistaa eri palvelujen saavutettavuutta - Vammais- ja vanhusneuvostojen asiantuntemusta voidaan hyödyntää nykyisten tilojen esteettömyyden parantamisessa

Vaikutukset henkilöstön ja organisaatioon

Vaikutukset henkilöstöön ja organisaatioon	Tasapainotusohjelman vaikutukset
Strategiaan ja tavoitteisiin	- Vaikea löytää positiivisia asioita, jos supistetaan - Yhteistyö lisääminen väylä paremmalle osallisuudelle - Yhteistyön lisäämisessä yhdistysten kanssa paljon parannettavaa - Uuden strategian pääteemoiksi nousemassa sujuva arki, yhteistyö ja tasapainoinen talous
Johtamiseen, johtajien määrään ja toimintatapoihin	- Jos vähemmän johtajia, helpompi noudattaa samaa strategiaa. Johtamisvastuut selkiytyy - Lautakuntien yhdistäminen hyvä asia, mutta voi olla myös huono, jos liikaa asioita yhdelle lautakunnalle (pitkiä kokouksia jne) - Lukion ja yhtenäiskoulun yhteinen rehtori hyvä asia - Tekoälyn hyödyntäminen toiminnassa - Johtamis- ja hallintoresurssien väheneminen voi lisätä päätösviiveitä ja kuormittaa johtamista
Henkilöstövaikutukset	HTV-listaus seuraavassa diassa. Henkilöstövaikutusten vaihteluväli on noin 23,5–45 henkilötyövuotta toteutustavasta riippuen - Ryhmäkokojen muutokset → henkilöstötarve vähenee - Toimintamallit uudistuvat, mitoituksia seurataan, ryhmäkokojen seuranta, erityisen tuen resurssien uudelleen kohdentaminen → tilanne pakottaa kehittämään toimintamalleja - Työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen huomiointi muutostilanteissa - Lomautuksilla negatiivista vaikutusta henkilöstöön, samalla myös ostovoimaan - Esihenkilötilaisuuksissa tullut yt-menettelyjen kuorimittavuus selvästi esille - Opetuksen tuntikehyksen supistaminen vähentää henkilöstötarvetta ja voi muuttaa työskentelypaikkoja sekä määräaikaisten työntekijöiden tarvetta

Tasapainotusohjelman vaikutuksia henkilötyövuosiin

Sopeutuslista, toteuttaminen eri vaihtoehtojen ja keinojen sisällä olevien vaihteluvälien mukaan

	Minimi	Maksimi
Hallinto	1	2
Tuntikehys	10	15
Erityisopetus	1	2
Koulunkäynninohjaajat	1	3
Koulujen johto	0	1
Työpajatoiminta	1	3
Etsivä nuorisotyö	1	1
Kirjasto	2	2
Työväenopisto	0	4
Rakennusvalvonta	0	1
Ympäristönsuojelu	0	1
Elinvoiman ja kaupunkikehityksen johto	1	1
Yhdyskuntatekniikka	1	1
Ruokapalvelut	1	3
Elinvoimapalvelut	2	3
Kulttuuripalvelut	1,5	2
Yhteensä	23,5	45

Sopeuttamisen listassa on paljon vaihteluväliä, koska osa voidaan tehdä joko henkilöstä vähentämällä tai esim. palvelua muille kunnille myymällä (kuten rakennusvalvonta ja ympäristöterveys).

Jos Työväenopisto yhdistetään Hiidenopistoon tai lakkautetaan, on vaikutus 4, jos vain supistetaan tunteja ilman hallinnosta säästämistä vaikutus on 0.

Palveluverkko, vaihtoehdon 1 ja vaihtoehdon 4 mukaisesti		
	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 4
Palveluverkko	1	4
Opettajat	0	3
Kiertävät opettajat	0	3
Koulunkäynninohjaajat	0	4
Ruokahuolto	0,5	1,5
Kiinteistönhoito ja siivous	0	2,5
Yhteensä	0,5	14

Vaikutukset ympäristöön

Vaikutukset ympäristöön	Tasapainotusohjelman vaikutukset
Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon	- Joukkoliikenteen vähentäminen → yksityisautoilu lisääntyy - Kiinteistöjen lämpötilan lasku vähentää energian kulutusta, voi myös lisätä työtehoa - Siirtyminen vähempiin/sopivampiin tiloihin vähentää energiakustannuksia. - Tarpeelliset investoinnit hidastuu kun tasapainotetaan - Ympäristön, ilmanlaadun seurannat vaatii rahaa; näitä ei voi vähentää - Lämpötilan laskussa huomioitava tilan käyttötarkoitus, käyttäjien erilaiset tarpeet ja lainsäädännön määrittelemät työsuojelun lämpötilarajat - Sitoumukset, kuten lohikalojen palauttaminen Karjaanjokeen, on säilytettävä
Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja kaupungin kehitykseen	- Kun pystytään säästämään joillakin osa-alueilla, voidaan toisaalla pitää kiinteistöjä kunnossa - Yhdyskuntarakenteen ylläpito ja kehitys heikkenee - Investointien vähentäminen tai ylläpito voi vaikuttaa alueiden kehitykseen - Huoltosopimukset yhdistysten kanssa esimerkiksi Koskireitin ylläpitoon
Vaikutukset kaupungin toimintavarmuuteen ja varautumiseen häiriötilanteissa	- it-lähituen supistaminen vaikuttaa toimintavarmuuteen - Vapaaehtoisten osallistuminen hyvä asia ja sitä pitää tukea - Kaupungin toimintavarmuus paranee koko ajan - Toimien ja toimitilojen keskittäminen voi vaikuttaa positiivisesti - Toimintojen ulkoistamisella voi olla vaikutusta toimintavarmuuteen ja varautumiseen - Tiloista luopuminen voi olla joskus myös haitallista toimintavarmuuden kannalta - Jos palvelut siirtyvät kauemmaksi/ulkoistetaan jne, voi olla hidastava vaikutus - Aorauskaluston, ruokapalvelujen tai ylimääräisten tilojen vähentäminen heikentää toimintavarmuutta häiriötilanteissa

Vaikutukset talouteen

Vaikutukset	Tasapainotusohjelman vaikutukset
Kaupungin taloudelliseen kestävyYTEEN	- Talous tasapainottuu ja kustannusrakenteet kevenevät, tilanne paranee - Jos kiinteistöjä myydään alle tasearvon, voi vaikuttaa heikentävästi - Kyky hoitaa lainoja paranee, rahoituskulut vähenee, rahoja voidaan fokusoida tärkeisiin asioihin - Myyntipäätöksissä on arvioitava tasearvo, tuleva käyttö ja varautumiseen tarvittavien ylimääräisten tilojen merkitys
Yrityksiin, kilpailuun tai markkinoihin	- Kulttuurisetelistä luopuminen voi vaikuttaa paikallisiin yrityksiin - Vaikuttaa heikentävästi - Uusille yrityksille tarjottava mahdollisuuksia - Tuodaan yrityksille tietoutta ja mihin kohdennetaan. Strategiassa pitää olla hyvät vaikuttavuuden mittarit - Kun kaupungissa pidetään taloudesta huolto, vaikuttaa myös yrityksiin - Yritysyhteistyön ja kehittämiskeskusten hyödyntäminen sekä EU-rahoituksesta tiedottaminen
Kaupungin elinvoimaan	- Elinvoima ja pitovoima voi heiketä - Mahdollisuus lähteä rakentamaan kaupungin elinvoimaa uudella tavalla kaupungin tämänhetkinen tilanne huomioiden; toimintaa järjeistetään ja tiivistetään
Toiminnan tuottavuuteen ja tehokkuuteen	- Vaikuttaa parantavasti - Fokusoi toiminnan tärkeisiin ja strategian mukaisiin tavoitteisiin
Palvelu- tai elinkeinorakenteeseen	- Vaikutusta hankalaa arvioida - Paranee vastaamaan tämänhetkistä tilannetta - Karttapalvelun vähentäminen/supistaminen voi vaikuttaa heikentävästi

FCG.